

PENSUMLISTER

Høsten 2007

Frie emner

Årsstudium i histore

BA-studiet

HISTORIE

MA-studiet

HISTORIE

INSTITUTT FOR HISTORIE OG KLASSISKE FAG
DET HISTORISK-FILOSOFISK FAKULTET
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
DRAGVOLL
N-7491 TRONDHEIM
TRYKT JUNI 2007

Pensumlister for BA og MA i Historie, frie emner og ett års studium

Emnene HIST1110, HIST1150, HIST1250 og HIST1505 er obligatoriske basiseemner for de som ønsker å ta BA-graden eller et årsstudium i historie. De er også frittstående emner som kan inngå i andre utdanninger.

HIST21xx til og med AFR28xx kan enten brukes til påbyggingsemner til BA-graden i historie eller som frie emner uten å inngå i en historiefaglig utdanning, og uten å kreve avlagt eksamen i de obligatoriske emnene i historie på forhånd. Alle 15 eller 7,5 studiepoengseemnene er likevel utformet med tanke på at de skal kunne gi faglig progresjon i forhold til basiseemnene, og forberede studentene på å gå videre til mastergrad. Både pensum, undervisning og eksamen vil bli lagt opp med disse to målene for øye. Det innebærer at studenter som ikke har basiseemnene i historie, selv har ansvar for å skaffe seg nødvendig faglig grunnlag for de aktuelle påbyggingseemnene.

Mastergradseemnene, unntatt HIST3125, er åpne for alle som har en BA-grad, ikke nødvendigvis i historie.

NB: Alle emnekoder som slutter på **0 er 15** studiepoengseemne, de som slutter på **5 er 7,5** studiepoengseemne.

All litteratur kan kjøpes hos Tapir. Dette gjelder også alle kompendier.

INNHold:	side
HFEL0007: Annerledeslandet	3
ANT1101: Antikkens historie og samfunn	4
HIST1250: Moderne historie etter 1850	5
HIST1505: Innføring i historisk teori og metode	6
HIST2115: Røtter til vår sivilisasjon	7
HIST2125: Antikkens Rom	8
HIST2410: Økonomisk historie: Globaliseringens politiske økonomi	10
HIST2605: Norsk nasjonsbygging i internasjonal kontekst	11
AFR2850/AFR60006: Afrikas historie	12
HIST2915: Det kommunistiske Øst- og Sentral-Europa	13
HIST3105: Innføring i historisk forskning	13
HIST3115: Historiefagets teori og metode	14
HIST3265: Det norske monarkiet ca 1250-1380 i nordisk og europeisk perspektiv	15
HIST3295: Internasjonal økonomisk samtidshistorie	17
HIST3305: Borgerkrigene i Skandinavia mot en europeisk bakgrunn	18
HIST3335: Emner fra Afrikas kolonihistorie	20
Viktig informasjon	21

HFEL0007: Annerledeslandet

Emneansvarlig: Steinar Supphellen

I offentlig debatt møter ein ofte forestillinga om at Norge er "annleislandet" som skil seg vesentleg fra det som elles er vanleg i var del av verda. Dette emnet ønskjer å utfordre denne forestillinga. Det skjer gjennom ein gjennomgang av grunnleggjande drag i norsk historie ut fra to sentrale spørsmål: Er norsk utvikling spesiell eller berre ein variant av ei allmenn utvikling? I kor stor grad har norsk utvikling vorte overbestemt av internasjonale utviklingsdrag? Mellom dei tema som blir drøfta i dette perspektivet er statsdanninga og trusskiftet for tusen år sidan, framveksten av nye næringar fra slutten av 1500-talet, modernisering og industrialisering etter 1850 og Norges forhold til stormakter og internasjonale organisasjonar etter 1940.

Grunnbøker

Rolf Danielsen, Ståle Dyrvik, Tore Grønlie, Knut Helle, Edgar Hovland: *Grunntrekk i norsk historie*, Universitetsforlaget 1991

Harald Gustafsson: *Nordens historia - en europeisk region under 1200 år*. Studentlitteratur, Lund 1997, kap 1, 2, 6, 7, 9, 10.

Bokkapittel og artiklar (i kompendium)

antall sider

Edgeir Benum: <i>Nasjonalstaten mellom provinsen og den store verden. Overflod og fremtidsfrykt</i> . Aschehougs norgeshistorie bd. 12, 1998: 198-213	16
Trond Bergh, Tore Hanisch, Even Lange, Helge Pharo: <i>Utviklingsperspektivet/ teorier og erfaringer Norge fra U-land til I-land</i> , Gyldendal 1983: 7-25 og 220-235	45
Hans Magnus Enzensberger: <i>Norsk utakt. Akk Europa</i> , Univ.forlaget 1987: 171-224	54
Trond Berg Eriksen og Øystein Sørensen: <i>Tusen års tankeliv</i> . Norsk idehistorie bd. 6, Aschehoug 2003: 482-489	8
Berge Furre: <i>Den sosialdemokratiske orden- Vårt hundreår</i> , Samlaget 1991: 248-253	6
Berge Furre: <i>Hans Nielsen Hauge – kva slags opprør? Sant og visst</i> . Sam. 1997: 192-203	12
Fritz Hodne og Ola Honningdal Grytten: <i>Økonomisk vekst i Norge i det tyvende århundre. Norsk økonomi i det 20. Århundre</i> , Fagbokforlaget 2002: 13-24	12
Andreas Hompland: <i>Annerledeslandet</i> . Norsk idehistorie bd. 6, Aschehoug 2003: 435-481	47
Knut Kjeldstadli: <i>1100 års norsk innvandring</i> . Norsk innvandringshistorie bd 3, Pax 2003: 391-408	18
Moltke Moe og Johan Ernst Sars: <i>Norsk folkekarakter</i> (1914)	
Jan-Erik Ebbestad Hansen (red): <i>Norsk tro og tanke 2</i> , Tano 1998: 763-771	9
Anne Lise Seip: På jakt etter "folkeaaanden" Nasjonen bygges. Aschehougs norgeshistorie bd. 8, 1997: 24-37	14
Magne Skodvin: <i>Korleis kom Noreg med i krigen?</i> (Utdrag av "hundreogfemti års historie") Dette er Norge 1814-1964 bd. 3, Gyldendal 1963: 494-501	8
Kjell Skjelsbæk (m.fl): <i>Dette som er Norge / En norsk ideologi? Vår plass i verden</i> . Det moderne Norge bd. 7, Gyldendal 1984 kap. 1 og 8	
Sverre Steen: <i>Kulturarv</i> . Norsk kulturhistorie bd. 5, Cappelen 1942 : 420-438	19
Rolf Tamnes: <i>Det nasjonale i det internasjonale. Oljealder</i> . Norsk utenrikspolitikkshistorie bd. 6: 467-471	5

ANT1101: Antikkens historie og samfunn

Emneansvarlig: Bjørn Kristian Indergaard

Emnet er en innføring i den gresk-romerske middelhavsverdens samfunnsformer og historie. Alt som er merket med * finnes i et eget kompendium.

Pensum

Gresk historie og samfunn

a) Antikke tekster:

Herodot, *The Histories*, bok 2 og 7 (overs. av A. de Sélincourt, London 1972)

Thukydid, *History of the Peloponnesian War*, bok 1, bok 2, kap. 34-46, bok 5, kap. 84-116 og bok 7 (overs. av R. Warner, London 1972)

Xenofon, *The Persian Expedition (Anabasis)*, bok 1, 2, 3, 4 (overs. av G. Cawkwell, London 1972)

b) Sekundærlitteratur:

Schreiner, J. H., *Antikkens historie*, Oslo 1996, s. 18-126.

Joint Association of Classical teachers, *The World of Athens - An Introduction to Athenian Culture*, Cambridge 1992, kap. 3, 4, 5, 7.

Supplerende oppslagsverk:

Morkot, R., *The Penguin Historical Atlas of Ancient Greece*, London 1996.

Fuchs, J. W., *Antikkleksikonet* (overs. og bearbeidet av M.H. Eliassen - de Kat, Oslo 1999). Dette verket dekker også romersk sivilisasjon.

Thomasson, B.E., *Ur Antikens kultur och samhällsliv*, Göteborg 1991.

Romersk historie og samfunn

Antikke tekster:

*Romerske historikere i utvalg (kompendium):

Sallust, *Catilina*.

Livius, *Romas historie fra grunnleggelsen*.

Tacitus, *Årbøkene*.

Sekundærlitteratur

Schreiner J. H., *Antikkens historie*, Oslo 1996, s. 127 - 210.

Jones, P. og Sidwell, K. *The World of Rome - An Introduction to Roman Culture*, Cambridge 1997, kap. 1, 2, 3, 5, 8, 9.

Supplerende oppslagsverk:

Scarre, C., *The Penguin Historical Atlas of Ancient Rome*, London 1995.

HIST1250: Moderne historie etter 1850

Emneansvarlig: Anne K. Børresen

Emnet gir en bred innføring i viktige utviklingslinjer og sentrale problem i historien etter ca. 1850. Oversikten dekker så vel europeisk og global historie som norsk historie, og et grunnleggende perspektiv er å forstå og forklare norsk utvikling mot en internasjonal bakgrunn. Tilnærmingen er bredt samfunnshistorisk, og det er et viktig mål å se ulike sider av livet og samfunnet i sammenheng med hverandre.

Pensum	antall sider
<i>Norsk historie</i>	
Nerbøvik, Jostein: <i>Norsk historie 1860-1914</i> . Samlaget 1999	250
Furre, Berge: <i>Norsk historie 1914-2000</i> . Samlaget 2000	350
Blom, Ida og Sogner, Sølvi (red.): <i>Med kjønnspektiv på norsk historie</i> . Cappelen 1999: 9-15 og 135-345	216
<i>Verdenshistorie</i>	
Palmer, R.R., Colton, Joel, Kramer, Lloyd: <i>A history of the Modern World</i> 9. ed.: (kap. 12-27)	627
Thomas Misa: <i>Leonardo to the Internet</i> , 2004, Kap 4-9	180
McNeill, J.R m.fl. <i>The Human Web: A Bird's-Eye View of World History</i> Kap 8 og 9	<u>61</u>
Til sammen	1675

HIST1505: Innføring i historisk teori og metode

Emneansvarlig: Ingar Kaldal

Emnet gir en innføring i hvordan kunnskap om fortida blir til. Spørsmålene om historieskrivingens utvikling og om hvordan historie har blitt forstått, framstilt og brukt inngår i emnet, som er en obligatorisk del av bachelorutdanningen i historie. En viktig arbeidsmåte vil være lesing og tolking av tekster om fortida fra ulike perioder og av ulik karakter.

Pensum antall sider

Bøker

Ingar Kaldal. <i>Historisk forskning, forståing og forteljing</i> . Oslo 2003	173
William Kelleher Storey. <i>Writing History. A guide for students</i> . Oxford University Press 1999	110
Ingar Kaldal. <i>Frå sosialhistorie til nyare kulturhistorie</i> . Oslo 2002	115

I kompendium

Jens Arup Seip. Fra embedsmannsstat til ettpartistat. I Jens Arup Seip (red.). <i>Fra embedsmannsstat til ettpartistat og andre essays</i> . Oslo 1963: 7-42	35
Edvard Bull. Fra bøndernes og husmennenes samfunn til den organiserte kapitalisme. I Ottar Dahl m.fl. (red.). <i>Makt og motiv: et festskrift til Jens Arup Seip 1905 - 11. oktober – 1975</i> . Oslo 1975: 225-264	40
Ernst Sars. Historisk indledning til Grundloven. I Ernst Sars. <i>Samlede værker. Tredie bind</i> . Kristiania og Kjøbenhavn 1912: 430-445, 450-451, 484-493, 522-525 og 541-549	35
Marc Bloch. 'Indledning' og 'Historien , mennesket og tiden'. I Marc Bloch. <i>Forsvar for historien eller Historikerens Håndværk</i> . Kjøbenhavn 1964: 15-41	26

Historisk materiale og kjelder - som vil bli trekt inn i førelesingane og gjort til tema for oppgåveskriving og gruppeundervisning (det vil bli distribuert ei liste over denne delen av pensumet ved semesterstart - i stor grad vil det dreie seg om kjelder og tekstar som kan hentast gratis frå nettet, eller som er lett tilgjengeleg på andre måtar).

200

Til sammen 734

Arbeidsoppgåver for emnet og nettadressar til kjeldesamlingar, arkiv og anna historisk materiale som det er viktig å sette seg inn i, vil bli lagt ut den nettsida som er laga for læreboka *Historisk forskning, forståing og forteljing*. Her er adressa:

<http://www.hf.ntnu.no/hist/ingar/HistFort/Oversikt.html>

HIST2115: Røtter til vår sivilisasjon - Fra Romerriket til høymiddelalder

Emneansvarlig: Tore Iversen

Fordypningsemnet tar sikte på å belyse lange og basale utviklingslinjer i våre europeiske og nordiske samfunn. Et sentralt perspektiv i utviklingen vil være spørsmålet om brudd eller kontinuitet. Historisk forskning understreker nå mer en kontinuitet fra antikk til middelalder. Et viktig perspektiv vil også være kulturpåvirkning «fra sentrum til periferi», dvs. fra middelhavsområdet til Nord-Europa. Vi skal skissere et politisk, et religiøst-kulturelt og et økonomisk-sosialt lengdeperspektiv. Et viktig tema blir hvordan det kristne Europas identitet blir dannet versus det islamske Asia-Afrika.

Pensum (* = kompendium)	Antall sider
Colin Wells: <i>The Roman Empire</i> , Fontana History of the Ancient World – paperback 1992	271
Peter Brown: <i>The World of Late Antiquity</i> , Library of World Civilization – paperback	203
Julia M. H. Smith, <i>Europe after Rome. A New Cultural History 500-1000</i> , Oxford University Press 2005	298
Kompendium:	
Fra Peter Brown, <i>The Rise of Western Christendom</i> , 2 nd edition, Blackwell Publishing 2003: “Introduction”: 1-34	34
Fra Leslie Webster and Michelle Brown (ed.) <i>Transformation of the Roman World AD 400-900</i> , Berkley 1997:	
Evangolos Chrysos: “The Empire in East and West”: 9-18	10
Javier Arce: “Otium et negotium: the great estates, 4 th – 7 th century”: 19-33	25
Walter Pohl: “The barbarian successor states”: 33-47	13
Stéphane Lebecq: “Routes of change: Production and distribution in the West (4-700)”: 67-78	<u>12</u>
	Totalt: 866

HIST2125: Antikkens Roma

Emneansvarlig: Jan Frode Hatlen

Hvem var romerne? Hvordan var det å leve i Roma under Caesar, Caligula eller i Augustins tid? I HIST2125 Antikkens Roma skal vi gå under huden på Romas innbyggere: politikeren, kvinnene, plebs og slavene. Vi skal se på utviklingen i byen fra de eldste tider, og se Romerrikets vekst i sammenheng med hvordan kulturen endret seg.

For å komme romerne inn på livet og forstå deres historie, skal vi kombinere begivenhetshistorie med dypdykk i deres kulturelle særegenheter: slaveriet, gladiatorkampene, prostitusjonen, patronklient forholdet og armeens betydning for bykulturen. Til slutt skal vi se på hvordan antikkens Roma oppleves i dag gjennom dagens mediekultur.

Pensum består av én grunnbok og et kompendium. I tillegg kommer en rekke kildetekster som deles ut i forelesning og legges ut på IT's Learning. Disse regnes som pensum på lik linje med de tekstene som står nedenfor. Titler i kompendiet står ikke alfabetisk, men i den rekkefølgen de foreleses over (se også emnekart og semesterplan).

Emnet har også egen nettside: <http://www.hf.ntnu.no/hist/ansatte/janfrode/hist2125>

Pensum	antall sider
<i>Grunnbok:</i>	
Robert B. Kedric, <i>Roman People</i> , 4 th edition, New York 2005	ca 300*
Jacqui Sadashige: "Review: Gladiator. I <i>American Historical Review</i> Vol. 105, No. 4. (Oct., 2000): 1437-1438. Tilgjengelig på JSTOR.	2
<i>Kompendium</i>	
Kathryn Lomas "Italy during the Roman Republic" i Harriet Flower, <i>The Cambridge Companion to the Roman Republic</i> , Cambridge 2004: 199-224	26
John F. Lazenby: "Rome and Carthage" i Flower 2004: 225- 241	17
Keith Bradley, <i>Slavery and Society at Rome</i> , Cambridge 1996: 1-30	30
Keith Bradley, "On the Roman Slave Supply and Slavebreeding" i Moses Finley, <i>Classical Slavery</i> , London 1999: 53-81	29
Peter Garnsey & Richard Saller, <i>The Roman Empire. Economy, Society and Culture</i> , Berkeley 1987: 107-125	19
Jürgen von Ungern-Sternberg, "The Crisis of the Republic" i Flower 2004: 89-109	21
Elisabeth Deniaux: "Patronage" i Rosenstein & Morstein-Marx 2006: 401-420	20
Debatt mellom P.B. Ravnå og Bjørn Qviller: <i>Klassisk Forum</i> 2000:2: 102-108; 2001:2: 82-109; 2002:1 74-81; 2003:1: 82-90; 2003:2: 105-106	53
Erich Gruen, "Augustus and the Making of the Principate" I Karl Galinsky, <i>The Cambridge Companion to the Age of Augustus</i> , Cambridge 2005: 33-51	19
Peter Connolly, <i>Greece and Rome at War</i> , London 2006: 210- 228	19
Paul Erdkamp: "War and State Formation in the Roman Republic" i Paul Erdkamp (red) <i>Blackwell Companion to the Roman Army</i> , Mass. 2007: 96-113	18
Nathan Rosenstein, "Military Command, Political Power and the Republican Elite" i Erdkamp 2007: 132-147	16
Beryl Rawson: "Finding Roman women" i Nathan Rosenstein & Robert Morstein-Marx (red) <i>Blackwell Companion to the Roman Republic</i> , Mass. 2006: 324-341	18
Erich Gruen: "Romans and the others" i Rosenstein & Morstein-Marx 2006: 459-477	19

Martin Winkler: "The Roman Empire in American Cinema after 1945" i Joshel, Malamud & McGuire 2001: 50-76	27
Alison Futrell: "Seing Red. Spartacus as Domestic Economist" i Joshel, Malamud & McGuire 2001: 77-118	41
Jon Solomon, "Gladiator from Screenplay to Screen" i Martin M. Winkler (red), <i>Gladiator. Film and History</i> , Mass. 2005: 1-15	16
Allen M. Ward, "Gladiator in Historical Perspective" i Winkler (red) 2005: 31-44	<u>14</u>
Tilsammen	759

Filmer:**

Spartacus (1960)	3 timer 9 minutter
Gladiator (2000)	2 timer 22 minutter

* Sidetallene inkluderer epilog, appendiks og ordliste som er på pensum på lik linje med det øvrige innholdet i boken.

** Filmvisning arrangeres på instituttet utenom undervisningen. Deltagelse på filmvisningen er ikke obligatorisk, men studentene må selv sørge for å ha sett begge filmene før eksamen.

HIST 2410: Økonomisk historie: Globaliseringens politiske økonomi

Emneansvarlig: Pål Sandvik

Emnet presenterer hovedtrekk i global og norsk økonomisk historie siden industrikapitalismens gjennombrudd. Oversikten innfører i historiske betingelser for økonomisk globalisering, vekst og fordeling. Forståelse etableres ved hjelp av begreper fra politisk økonomi. Norges utvikling presenteres i et internasjonalt og transnasjonalt perspektiv.

Emnet er valgfritt påbygningsemne i bachelorutdanninga i historie og i bachelorprogrammet i samfunnskunnskap.

Pensum	antall sider
A.G. Kenwood & A.L. Lougheed, <i>The growth of the international economy 1820-2000. An introductory text.</i> (Fourth edition eller senere), London & New York: Routledge 1999.	340
Jean and Robert Gilpin, <i>Global Political Economy, Understanding the International Economic Order</i> , Princeton 2001, , s. 148-402	155
Robert O'Brien & Marc Williams, <i>Global Political Economy. Evolution and Dynamics</i> , London & New York: Palgrave Macmillan 2004.	337
Tore Jørgen Hanisch, Espen Søylen & Gunhild Ecklund, <i>Norsk økonomisk politikk i det 20. århundre. Verdivalg i en åpen økonomi</i> , Kristiansand: Høyskoleforlaget 1999	362
Amdam, Gran, Hansen, Sogner, <i>Markedsøkonomiens utvikling</i> , 2. utgave, Oslo 2005: 12-365	254
Francis Sejersted , <i>Demokratisk kapitalisme</i> , Universitetsforlaget 1993: 9-208	<u>200</u>
Til sammen: 1648	

NB! Sejersted har skrevet to nokså forskjellige bøker med samme navn på to ulike forlag. Det er viktig at Universitetsforlagets utgave velges.

HIST2605: Norsk nasjonalbygging i internasjonal kontekst

Emneansvarlig: Anders Kirkhusmo

Emnet dreier seg om nasjonsbygging, oppkomsten av nasjonalisme og dannelsen av nasjonalstaten sett i et internasjonalt perspektiv. Norge utgjør et tyngdepunkt, men utviklingen i vårt land var ikke unik. Emnet tar sikte på å se dannelsen av nasjonalstaten Norge i et internasjonalt komparativt perspektiv og tar sikte på å drøfte noen begreper og gir eks. på andre former for nasjonalisme.

Artikler og utdrag av bøker er samlet i et kompendium, her merket med stjerne.

Pensum (*kompendium)	sider
Innføring i teorier og begreper	
Øivind Østerud, <i>Nasjonenes selvbestemmelsesrett</i> , Oslo 1984: 9-137 (Begreper drøftes også hos også i Baycroft og Mønnesland, se nedenfor)	129
Om det nasjonale i Europa med eks. fra Italia, Tyskland og Serbia/Jugoslavia	
Timothy Baycroft, <i>Nationalism in Europe 1789-1945</i> , Cambridge Perspectives in History, Cambridge University Press 1998	85
*Lars-Arne Nordborg: <i>Det streke Europa 1815-1870</i> . B. 11 i Aschehougs Verdenshistorie, Oslo 1986: 226-264	25
Svein Mønnesland: <i>Før Jugoslavia, og etter</i> . 4. utgave 1999: 14-60, 89-109 , 152-205 Ny utgave under trykking. (Hvis den ikke foreligger til høsten, vil et utdrag bli trykket opp med, noe forfatteren har gitt tillatelse til)	122
Norge	
Øystein Sørensen (red): <i>Jakten På Det Norske. Perspektiv på utviklingen av en norsk nasjonal identitet på 1800-tallet</i> , Oslo 1998: 11-74, 112-205, 248-285, 357-383	175
*Per Fuglum, <i>Unionen rakner</i> , i bind 12 i Knut Mykland (red): <i>Norge i støpeskjeen 1814-1920</i> , Norges historie, Cappelen 1974: 75-130	34
Etnonasjonalisme og et utenomeuropeisk eksempel	
Stefan Wolffe: <i>Ethic Conflict in a global perspective</i> . Oxford 2006: 1-88 og 155-207	141.
*Daniel Heradstveit: <i>Etnisk nasjonalisme. I Alf Grannes og Daniel Heradstveit. Folkegrupper og konflikter i Kaukasia og Sentral-Asia</i> . 1994: 153- 208	56
Debatt og historiografi:	
*Jens Arup Seip: <i>Fra embetsmannsstat til ettpartistat</i> , Oslo 1964: 67-85	19
* Trond Nordby: <i>Norsk nasjonalisme som historisk problem</i> . Nytt Norsk tidsskrift 1986.	18
* Anders Kirkhusmo: <i>Sosialister og nasjonalister? Det norske arbeiderparti i 1905</i> Arbeiderhistorie. Årbok for Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Oslo 2005:	<u>15</u>
Pensum til sammen:	ca.750

AFR2850/AFR6006: Afrikas historie

Emneansvarlig: John K. Osei-Tutu

Emnet gir en oversikt over hovedtrekk i det tropiske Afrikas historie (Afrika sør for Sahara) i perioden fra ca. 1700 og fram til idag. Formålet er å gi innsikt i viktige endringsprosesser i afrikanske samfunn i et lengre, historisk perspektiv. Afrika settes i en global sammenheng, og kontakt og interaksjon med omverdenen står sentralt. Både 'ytre' og 'indre' faktorer trekkes inn i en diskusjon av Afrikas utvikling.

Emnet er valgfritt påbyggingsemne i bachelorutdanninga i historie og obligatorisk del av bachelorprogrammet i afrikastudier.

Pensum	antall sider
Generelt	
Frederick Cooper: <i>Africa since 1940: the past of the present</i> , Cambridge 2002	205
J. Fage & W. Tordoff: <i>A History of Africa</i> , 4th edition, London, 2002: 55-490	436
Nancy L. Clark and William H. Worger: <i>South Africa: the Rise and Fall of Apartheid</i> , Harlow, London, etc., 2004: 3-120)	118
Paul Nugent, <i>Africa Since Independence</i> , New York, 2004: 1-489	490
Randi Rønning Balsvik, <i>Afrika i eit historiografisk perspektiv</i> , Oslo 2004: 1-131	<u>132</u>
Tilsammen	1381

Artikler i kompendium

Claire Robertson 'Developing Economic Awareness: Changing Perspectives in Studies of African Women, 1976-1985', <i>Feminist Studies</i> , Vol. 13, No. 1, 1987: 97-128	31
E. Frances White, 'Creole Women Traders in the Nineteenth Century', <i>The International Journal of African Historical Studies</i> , Vol. 14, No. 4, 1981: 626-642	17
Gisela Geisler, 'Troubled Sisterhood: Women and Politics in Southern Africa: Case Studies from Zambia, Zimbabwe and Botswana', <i>African Affairs</i> , Vol. 94, No. 377, 1995: 545-578	34
Holly Hansen, 'Queen Mothers and Good Government in Buganda: the loss of women's political power in nineteenth century East Africa', in Ed. Jean Allman, et al. <i>Women in African Colonial Histories</i> , Bloomington 2002: 219-232	13
Jarle Simensen: Fra utforskningen av Afrikas historie, <i>Historisk Tidsskrift</i> , 1970: 312-356	45
John Ilife: <i>Africans: The A history of a continent</i> , Cambridge 2002: Kap. 4 (s. 37-61); kap. 7: 127-158	32
Judith Van Allen, "'Aba riots' or Igbo 'Women's War'? Ideology, Stratification, and The invisibility of women" in <i>Women in Africa: Studies in Social and Economic Change</i> , ed. Nancy J. Hafkin and Edna G. Bay, Stanford 1976: 59-85	27
Niara Sudarkasa, "The Status of Women" in Indigenous African Societies, <i>Feminist Studies</i> , Vol. 12, No. 1 1986 (s. 91-102)	<u>12</u>
Til sammen	211
Totalt	1582

HIST 2915 Kommunisme i Øst- og Sentraleuropa

Emneansvarlig: Lars P. Haga

Pensum:

Joseph Rothschild, *Return to Diversity. A Political History of East Central Europe Since World War II* (Oxford and New York: Oxford University Press, 2000, 3rd edition), 331 s.

Ivan T. Berend, *Central and Eastern Europe, 1944-1993: Detour from the Periphery to the Periphery* (Cambridge: Cambridge University Press, 1998, "Cambridge Studies in Modern Economic History"), 414 s.

HIST3105: Innføring i historisk forskning

Emneansvarlig: Anne K. Børresen

Emnet er en praksisrettet innføring i historie som forskningsfag for nye mastergradsstudenter, og skal i første hånd tjene som veiledning for studenten i overgangen fra å være konsument og mottaker av historisk kunnskap i form av historiefaglige tekster til selv å bli produsent. Refleksjon rundt egen praksis som tekstprodusent er et sentralt element i faget, som også gir en innføring i hvilke institusjonelle hjelpemidler historikeren kan benytte seg av.

Pensum

antall sider

Eco, Umberto 2002: *Kunsten å skrive en akademisk oppgave*. Hovedoppgave og masteroppgave, Forord ved Thomas Hylland Eriksen. Oslo.

Ca. 280 s.

Everett, Euris Larry og Inger Furseth 2004: *Masteroppgaven. Hvordan begynne – og fullføre*. Oslo.

Ca. 170 s.

Marius, Richard & Melvin E. Page 2005: *A Short Guide to Writing About History*. New York.

Ca. 220 s.

HIST3115: Historiefagets teori og metode

Emneansvarlig: Tore Iversen og Ingar Kaldal

Emnet er en fordypning i historiefagets teoretiske grunnlag. Stoffet som behandles, vil ha tre hovedinnfallsvinkler: Historieskrivingens historie; teorier om historisk forskning og forståelse; og refleksjoner om fortolkninger og bruk av historien i samfunnet. Pensum vil dels være obligatorisk, dels selvvalgt ut ifra studentens egne faglige interesseområder.

Pensum	antall sider
Michael Bentley: <i>Modern Historiography</i> . London: Routledge, 1999 eller senere.	
Marc Bloch; <i>The historian's craft</i> , Manchester: Manchester U.P. (Alfred A. Knopf 1954), 1992 eller senere	160
John Tosh (ed.): <i>Historians on History</i> , Harlow: Longman/Pearson , 2000	250
Jordanova, Ludmila. <i>History in Practice</i> . Arnold, London 2006	240
Kompendium	
William H. Sewell jr.. <i>The Concept(s) of Culture</i> . I: Bonnell and Hunt (ed.). <i>Beyond the Cultural Turn</i> . University of California Press, Berkeley Los Angeles 1999: 35-61	26
Richard Biernacki. <i>Method and Metaphor after the New Cultural History</i> . Begge i: Bonnell and Hunt (ed.). <i>Beyond the Cultural Turn</i> . University of California Press, Berkeley/Los Angeles 1999: 61-92	29
Knut Kjeldstadli. <i>Nytten av å sammenligne</i> . <i>Tidsskrift for samfunnsforskning</i> 5/1985: 435-447	14
Francis Sejersted. <i>Norsk historisk forskning ved inngangen til 1990-årene</i> . <i>Historisk tidsskrift</i> 4/1989	16
Tore Iversen. <i>Struktur og hendelse. Noen historieteoretiske tendenser belyst ved studiet av slaveri</i> . I <i>Arbeidsnotat – Working paper, skriftserie ved Senter for vitenskapsteori UiB</i> . 1994	<u>15</u>

HIST3265: Det norske monarkiet ca. 1250—1380 i nordisk og europeisk perspektiv

Emneansvarlig: Steinar Imsen

Det norske monarkiet har stått i sentrum for norsk middelalderforskning siden begynnelsen av 1800-tallet. Det gjaldt å bevise at Norge var et rike på like fot med nære og fjernere naboer i Europa, og at det norske riket og nordmennene samtidig var noe for seg selv. Her vil vi stille spørsmål ved tidligere tiders nasjonale, eller endog nasjonalistiske tilnærming til det norske middelaldermonarkiet. Hvor annerledes var det norske kongedømmet og hvor vidt nasjonalt var det norske riket? Her vil det bli fokusert på de geopolitiske, etniske og sosiale, strukturelle og funksjonelle sidene ved det norske kongedømmet i overgangen mellom høymiddelladeren og seinmiddelalder, mellom det som regnes som gullalder og nedgangstid i norsk historiografi.

Pensum	antall sider
Oversiktslitteratur	
Helle, Knut: <i>Under kongemakt og kirke</i> , Aschehougs norgeshistorie III, 1995: 179-221	43
Imsen, Steinar (s.m. Jørn Sandnes): <i>Avfolkning og union</i> , Cappelen norgeshistorie IV, 1977: 9-73 og 248-312	128
Norgesvelde og skattland	
Bjørge, Narve: "Det norske veldet (1240-1319)", <i>Norsk utenrikspolitikk historie</i> , bd. 2 Oslo 1995: 47- 96	50
Imsen, Steinar: "Bygdesamvirket som rikspolitisk utsiktspunkt. Kommunalt liv i Norgesveldet mot slutten av gammelnorsk tid", <i>Heimen</i> 1988. 129-41	13
Imsen, Steinar: "Earldom and Kingdom. Orkney in the Realm of Norway 1195-1379", <i>Historisk tidsskrift</i> bd. 79, 2000: 163-80	18
Imsen, Steinar: "Tingwall and Local Community Power in Shetland during the Reign of Håkon Magnusson, Duke and King", <i>Collegium Medievale</i> , vol. 15, 2002: 59-80	22
Hansen, Lars Ivar: "Fra Nöteborgsfreden til Lappekodicillen, ca. 1300-1751. Folkegrupper og statsdannelser på Nordkalotten med utgangspunkt i Finnmark", <i>Grenser og grannelag i Nordens historie</i> , red. S. Imsen, Oslo 2005: 362-74	13
Wærdahl, Randi Bjørshol: <i>Norges konges rike og hans skattland</i> , Trondheim 2006: 245-60	16
Imsen, Steinar: "Det Norske grenselandskapet Jemtland", <i>Vid gränsen. Integration och identiteter i det förnationalla Norden</i> , red. Harald Gustafsson & Hanne Sanders, Göteborg och Stockholm 2006: 61-74	14
Monarkiet som stat	
Koht, Halvdan, "Det nye i nordisk historie kringom år 1300", <i>Norske historikere i utvalg</i> III: 341-54	14
Benedictow, Ole Jørgen: "Konge, hird og retterboten av 17. juni 1308", <i>HT</i> 1972	
Helle, Knut: <i>Norge blir en stat 1130-1319</i> , Oslo 1974: 200-36	37
Opsahl, Erik: "Bastard feudalism and sub-vassality", i <i>Collegium Medievale</i> vol. 4 1991/2 : 177-215	39
Bagge, Sverre: "Kanslerembetet og Mariakirken i Oslo 1314-1350", <i>Oslo bispedømme 900 år</i> , red. Fridtjov Birkeli et al., Oslo 1974 : 143-62	20

Ingesman, Per et al.: <i>Middelalderens Danmark</i> , København 1999: 64-99 (Anders Bøgh om kongemakten og Karsten Porskrog Rasmussen om Herremenn og konger.)	36
Imsen, Steinar, <i>Norges nedgang</i> . 2002: 23-76	54
Schreiner, Johan, "Retterboten av 1308", i <i>Hundre års historisk forskning</i> , 1970: 111-31	21
Hamre, Lars: "Litt om og omkring Håkon Vs hirdskipan 17. juni 1308", <i>HT</i> 1993:.6-36	31
Imsen, Steinar: "Hirdskråens hird", <i>Hirdloven til Norges konge og hans håndgangne menn</i> , Oslo 2000: 35-50	16

Rike og land eller kongemakt og bondesamfunn

Seip, Jens Arup: "Problemer og metode i norsk middelalderforskning", <i>Historisk tidsskrift</i> , bd. 32. 1940.	
Holmsen, Andreas: "Bygd og bonde under godsherreveldet", <i>Norges historie. Fra de eldste tider til 1660</i> , Oslo 1949: 350-64	15
Holmsen, Andreas: "Sentrum og periferi. Konge, stormenn og bønder under Magnus Lagabøte og hans sønner", <i>Nye studier i gammel historie</i> , Oslo 1976: 159-79	21
Imsen, Steinar: <i>Norsk bondekommunalisme fra Magnus Lagabøte til Kristian Kvart. Del 1: Middelalder</i> , Trondheim 1990: 193-204	12

Kildepensum

Bagge, Sverre: <i>Kongespeilet</i> , Oslo 2000.	
<i>Håkon Håkonssons saga, Norges kongesagaer</i> bd. 4, v. Finn Hødnebo og Hallvard Magerøy, 1979.	
Imsen, Steinar: <i>Hirdloven til kong Magnus og hans menn</i> , Oslo 2000.	
Et utvalg diplomer som vil ble framlagt for seminardeltakerne.	

HIST 3295: Internasjonal økonomisk samtidshistorie

Emneansvarlig: Pål Sandvik

Multinasjonale selskaper har blitt de viktigste drivkrefter i internasjonal økonomi. Hvordan og hvorfor vokste disse selskapene frem? Hva er deres konkurransemessige fortrinn og hvorfor har de hatt slik suksess etter 2. verdenskrig? Selskapene vil analyseres i lys av endringene i internasjonal politisk økonomi. Faget sammenligner også 'business-systemene' i ulike land og studerer forholdet mellom bedrifter, det politiske liv og det sivile samfunn. Hvorfor er amerikanske, tyske og f.eks. sør-koreanske selskaper blitt såvidt forskjellige? Forbindelseslinjene mellom politisk styringsform og forretningsliv vil bli analysert, likeså kritikken mot storselskaper / multinasjonale bedrifter. Fenomener som konsentrasjon av markedsmakt og kartellvirksomhet inngår også i faget.

Pensum	antall sider
John Cantwell, "A survey of theories of international production", in Christos Pitelis and Roger Sugden: "The Nature of the Transnational Firm," London and New York 2000: 10-49	40
Alfred D. Chandler, Franco Amatori and Takashi Hikino (eds.), <i>Big Business and the Wealth of Nations</i> , Cambridge 1999: 3-389	387
Geoffrey Jones, <i>Multinationals and Global Capitalism, from the nineteenth to the twenty-first century</i> , Oxford 2005: 1-296	296
Pål Thonstad Sandvik and Espen Storli: <i>Big Business, Market Power and Small Nations, "The Norwegian Aluminium and Nickel Industry 1920-1939"</i>	<u>17</u>
Til sammen	740

HIST3305: Borgerkrigene i Skandinavia mot en europeiske bakgrunn

Emneansvarlig: Merete Røskaft

I Danmark, Norge og Sverige bröt långdragna ”borgerkrig” ut på 1130-talet. Många undersökningar har ägnats dessa konflikter och deras orsaker, men inte mycket har gjorts för att studera dem i ett skandinaviskt (eller vidare, europeiskt) perspektiv, och för litet uppmärksamhet har ägnats det faktum att de bröt ut samtidigt i alla tre länderna. De medeltida skildringarna av 1100-talet beskriver kriget som personlig maktkamp mellan tronrivaler och deras respektive anhängare. Under 1900-talet var de flesta historiker emellertid inte tillfredsställda med en sådan enkel och personrelaterad förklaring utan letade efter mer fundamentala orsaker, ideologiska, konstitutionella, ekonomiska eller regionala. Det kan inte förnekas att sådana faktorer spelade en roll, men här skall betonas att just den personliga maktkampen var mycket viktig, och uppmärksamheten riktas mot de individer som var inblandade och de strategier som planerades av och för dem. I hela Skandinavien ingick i dessa strategier byggandet av nätverk, i vilka kvinnor inte bara var brickor i spelet utan också inflytelserika aktörer.

Pensum **antall sider**

Generelt

Denne delen av pensum er under revisjon, og vil være klart først utpå sommeren

Norge

- Sverre Bagge, ”Borgerkrig og statsutvikling i Norge i middelalderen”, *Historisk Tidsskrift* 1986: 145-197 53
- Knut Helle, *Norge blir en stat: 1130-1319*, Oslo 1974: 37-111 75
- Andreas Holmsen, kap. ”Samfunnsmaktene brytes”, i *Norges Historie* 1938; 1961/64: 191-253 63
- Norske historikere i utvalg II: Samfunnsmaktene brytes*, red. Andreas Holmsen & Jarle Simensen, Oslo etc. 1969: 11-66, 123-174 og 364-388 130
- Birgit Sawyer, ”The Civil Wars Revisited”, *Historisk Tidsskrift* 2003 (1): 43-73 31

Danmark

- Aksel E. Christensen, ”Borgerkrigenes tid”, *Danmarks Historie*, bd. 1, *Tiden indtil 1340*, red. Aksel E. Christensen, København 1977: 287-298 12
- Hermanson, Lars, kap. III, i *Släkt, vänner och makt...*, Göteborg 2000: 92-186 94

Sverige

- Knut B. Westman, ”Erik den helige och hans tid”, i *Erik den helige: historia, kulr, relikier*, (red. Bengt Thordeman), Stockholm 1954: 1-108 180
- Jerker Rosén, kap. ”Samhällets omvandling från 1100-talets början till 1319”, i J. Rosén, *Svensk historia I*, Stockholm 1962 180

Kildetekster

Norge:

- ”En tale mot biskopene”, fra *Sverres saga*, oversatt av Anne Holtmark. Aschehoug. Oslo 1961, fra kompendiet *Norsk og europeisk høymiddelalder*, Pensumtjenesten 1996: 63-90 28

Danmark:

Fra *Saksens Danesaga: Borgerkrige og Valdemars tid*, III, oversat af Jørgen Olrik,
København 1908: 116-132, 151-155 og 240-258 39

Sverige:

"Erik den heliges legend", fra *Erik den helige: historia, kult, relikier*, red. Bengt
Thordeman, Stockholm 1954: XVIII-XX 3

Fra *Erikskrönikan*, red. Sven-Bertil Jansson, Stockholm 1991: 27-36 9

HIST3335: Emner fra Afrikas kolonihistorie

Emneansvarlig: John K. Osei-Tutu

Emnet konsentreres om det tropiske Afrikas kolonihistorie (Afrika sør for Sahara) i perioden fra ca. 1870 og frem til ca.1960. Det legges vekt på kolonitidens spenningsfelt mellom tradisjon og modernitet, på sosio-økonomiske og politiske endringsprosesser, og på samspillet mellom de globale og lokale faktorer som ledet frem mot avkolonisering. Emnet kan ha varierende fokus fra år til år.

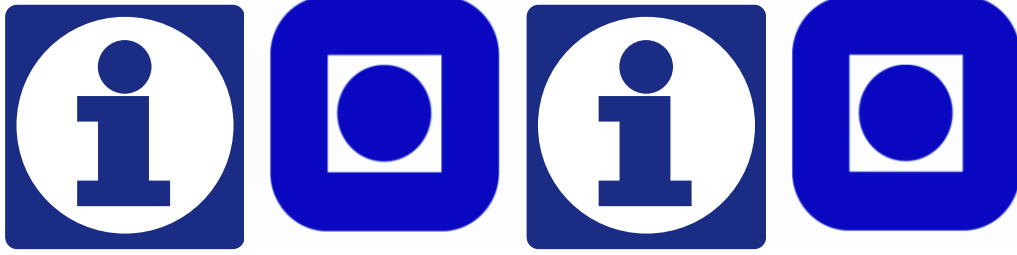
Pensum	antall sider
Birmingham, David, <i>The decolonisation of Africa</i> (Introductions to History), London 1995: 25-91	67
Frederick Cooper, <i>Colonialism in Question: Theory, Knowledge, History</i> , Berkeley 2005: 3-242	240
Frederick Cooper, <i>Decolonization and African Society: The Labor Question in French and British Africa (African Studies)</i> , Cambridge 1996: 1-270	270
Manning, Patrick (1998), <i>Francophone Sub-Saharan Africa, 1880-1995</i> , Cambridge and New York 1998: 1-179	<u>179</u>
Tilsammen	756

Artikler i kompendium

Le Sueur, James D., *The Decolonization Reader*, Routledge, New York and London 2003.

Pensum er konsentrert til:

Frederick Cooper, "Conflict and Connection: Rethinking Colonial African History": 23-40	18
Jean Marie Allman, "The Youngmen and the Porcupine: Class, Nationalism and Asante's Struggle for Self-Determination, 1954-1957: 204-215	12
John Lonsdale, "Maus Maus of the Mind: Making Mau Mau and Remaking Kenya": 269-286	18
Tony Smith, "Patterns in the Transfer of Power: A Comparative Study of French and British Decolonization" in Prosser Gifford, et al., <i>The Transfer of Power in Africa</i> , Yale 1982: 87-115	<u>28</u>
Tilsammen	76
Totalt	842

Viktig informasjon!

- Nærmere beskrivelser av opplegget for basisemner, påbyggingsemner og frie emner finnes i **Studiehåndboken** for 2007-2008 og på instituttets internettside: www.hf.ntnu.no/hist/
- Etter at du har startet på studiene er det viktig at du logger deg inn på Studweb og **bekrefter utdanningsplanen**. Dette **MÅ** alle studenter som enten tar årsstudium, BA- eller MA-grad.
- **Studweb**: <http://studweb.ntnu.no/>
- **Utdanningsplan**: www.hf.ntnu.no/hf/adm/studier/utdanningsplan

